

Tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp - Góc nhìn của Hội doanh nghiệp nhỏ và vừa Hà Nội

07:09 15/12/2022

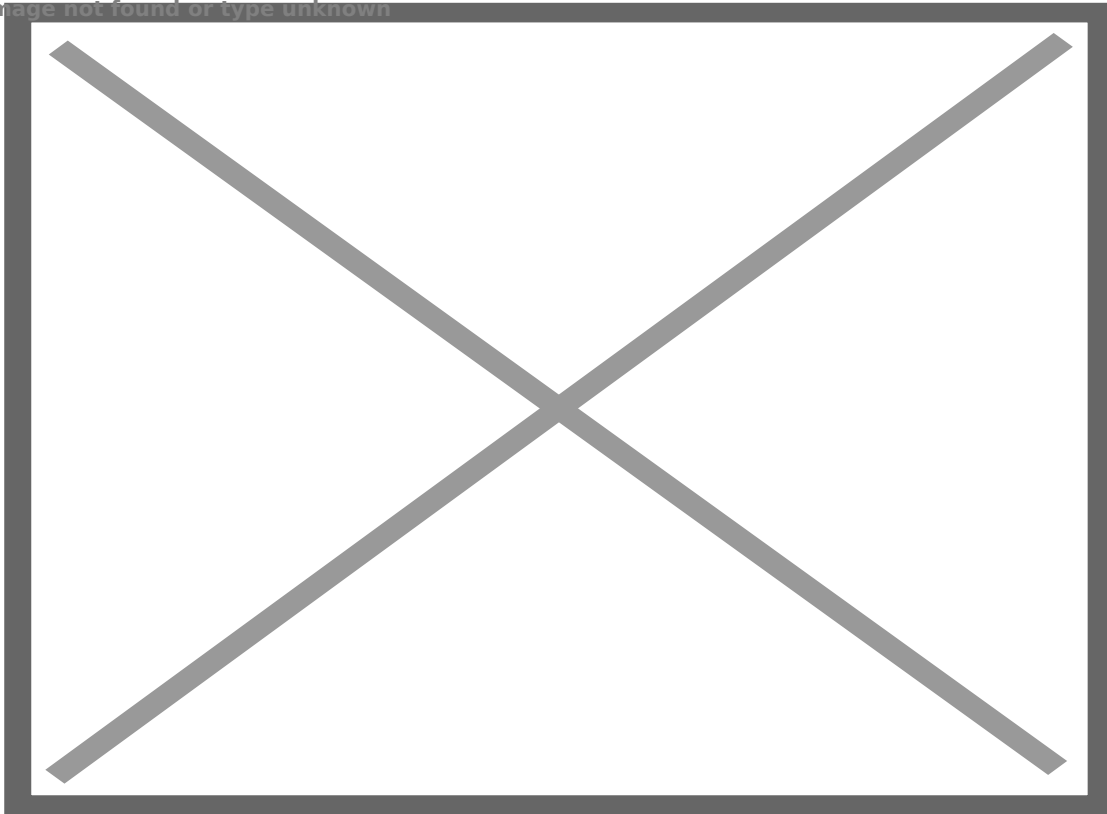
Tác giả: Hoàng Tuấn

Sau đại dịch Covid-19, đã tạo nên một sự xáo trộn lớn và có tác động rất tiêu cực đến sự phát triển kinh tế xã hội nói chung, trong đó khu vực doanh nghiệp nhỏ và vừa chịu ảnh hưởng rất nặng nề (số Doanh nghiệp này chiếm 98,2% trên tổng số 348.000 Doanh nghiệp của thành phố). Tuy nhiên, công đồng các doanh nghiệp đánh giá cao, sau bối cảnh bối cảnh dịch COVID-19, Chính phủ, thành phố cùng các sở, ban, ngành Hà Nội đã quyết liệt vào cuộc đồng hành, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi, ban hành các chính sách toàn diện về: tài khoá, tiền tệ, miễn, giảm lãi, phí, giữ nguyên nhóm nợ đối với khách hàng; giảm lãi suất cho vay; cho vay mới; giảm tiền thuê đất; tiền điện... cho hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp để thúc đẩy phục hồi phát triển kinh tế Thủ đô.

Vượt lên khó khăn sau đại dịch Covid-19

Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa thành phố Hà Nội được thành lập năm 1995, đến nay có hơn 10,000 hội viên là các chủ doanh nghiệp nhỏ và vừa, có 26 CLB, chi hội, hội trực thuộc trên tổng 29 quận, huyện, thị xã tại Thủ đô. Hội hiện nay đang tích cực thực hiện các hoạt động đối thoại và truyền thông chính sách, kết nối giao thương, xúc tiến đầu tư, liên kết hợp tác với các tỉnh, thành phố, các quốc gia trong khu vực và trên thế giới, hỗ trợ giải pháp về tài chính, đào tạo nâng cao năng lực, xây dựng tư vấn thương hiệu cho công đồng doanh nghiệp. Bên cạnh đó còn tư vấn pháp lý, thực hiện các chương trình kế hoạch thành phố giao.

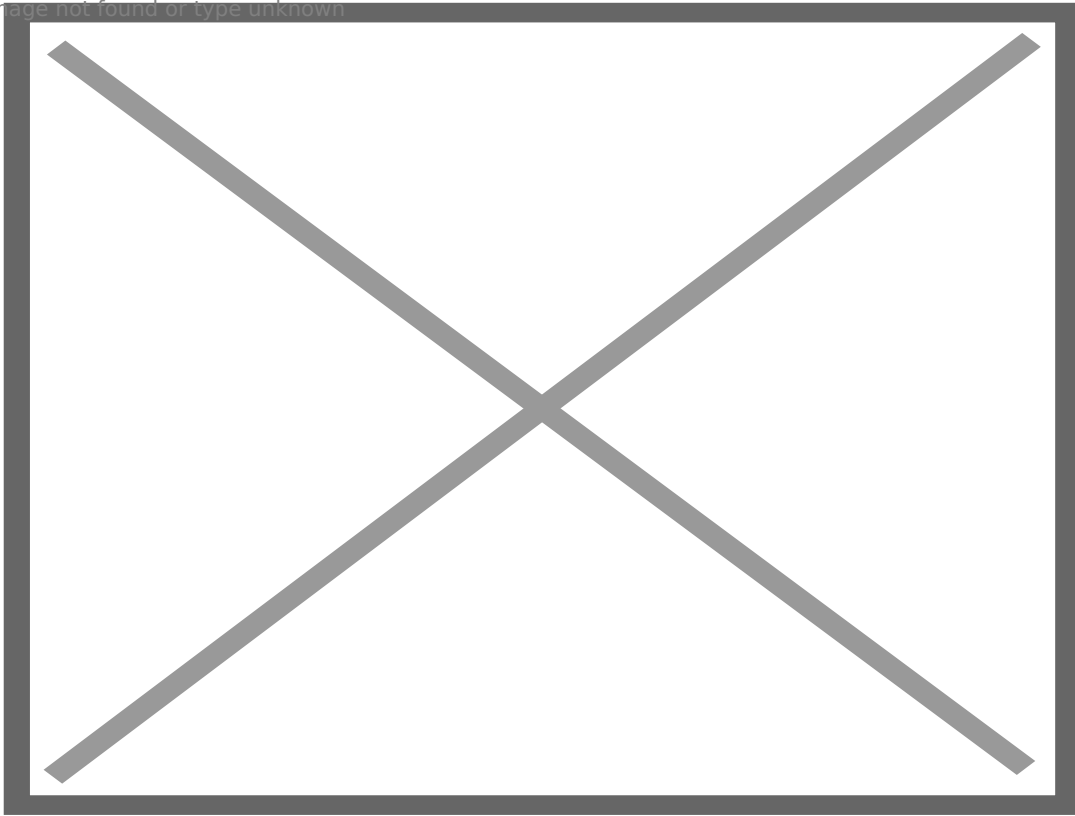
Image not found or type unknown

Trong năm 2022, tăng trưởng GRDP của Hà Nội ước tăng 8,8%, thu ngân sách ước đạt khoảng 333 nghìn tỷ đồng, bằng 106,8% so với dự toán HĐND thành phố giao và tăng 2,7% so với cùng kỳ, trong đó ghi nhận những cố gắng đóng góp không nhỏ của cộng đồng doanh nghiệp bằng những hành động, cụ thể.: Đề án hỗ trợ doanh nghiệp, đề án hỗ trợ các doanh nghiệp nhỏ và vừa, đề án khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; đề án tăng cường đẩy mạnh xuất khẩu, chương trình xúc tiến thương mại...

Trong năm 2021 - 2022, các chính sách hỗ trợ và sự đồng hành của Chính phủ và thành phố sau đại Covid-19 được các doanh nghiệp đánh giá cao, nhất là các chính sách cơ cấu lại thời hạn trả nợ, miễn, giảm lãi, phí, giữ nguyên nhóm nợ đối với khách hàng; giảm lãi suất cho vay; cho vay mới; giảm tiền thuê đất; tiền điện... Các chính sách hỗ trợ người lao động là nguồn động viên hỗ trợ kịp thời và thực tế đi vào cuộc sống, được người lao động đánh giá cao như Nghị quyết 126/NQ-CP ngày 08/10/2021 sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 68/NQ-CP về một số chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch Covid-19; Quyết định số 28/QĐ-TTg ngày 01/10/2021 quy định về việc thực hiện chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 từ quỹ bảo hiểm thất nghiệp.

Image not found or type unknown

Cụ thể hoá các chính sách đi vào cuộc sống

Cụ thể, ngày 22 tháng 8 năm 2022, tại Chỉ thị số 13 Chủ tịch UBND TP.Hà Nội, đồng chí Trần Sỹ Thanh đã ký nội dung về việc nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) năm 2022 giao cho Hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa TP.Hà Nội chủ trì, phối hợp với các Hiệp hội Doanh nghiệp, Hiệp hội ngành nghề theo dõi và triển khai thực hiện các giải pháp cải thiện chỉ số “cạnh tranh bình đẳng”. Có thể nói, việc ban hành các chính sách trên đã kịp thời cổ vũ, động viên tinh thần đối với cộng đồng doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp nhỏ và vừa. Các doanh nghiệp cho rằng, một số chính sách hỗ trợ người lao động, đa phần doanh nghiệp không được hưởng lợi vì các điều kiện hỗ trợ đi kèm khó thực hiện như số lượng lao động nghỉ việc, doanh thu của Doanh nghiệp... Việc vay lãi suất 0% trả lương cho người lao động là chính sách khó tiếp cận nhất.

Về giảm tiền thuê đất phải nộp của năm 2022 đối với các tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp, hộ gia đình, cá nhân đang được Nhà nước cho thuê đất trực tiếp theo Quyết định hoặc Hợp đồng của cơ quan nhà nước có thẩm quyền dưới hình thức trả tiền thuê đất hàng năm. Ngày 25/9/2021, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 27/2021/QĐ-TTg về việc giảm tiền thuê đất của năm 2021, theo đó, giảm 30% tiền thuê đất phải nộp của năm 2021 đối với các đối tượng nêu trên. Trong khi đó, các văn bản sửa đổi và hướng dẫn, chỉ mở rộng đối tượng chứ không thay đổi điều kiện bảo đảm để nhận được hỗ trợ. Đây là một trong lý do khiến chính sách chưa phù hợp với thực tế, chưa đi vào cuộc sống.

Đa số các doanh nghiệp đánh giá các chính sách được ban hành là hữu ích nhưng còn nhiều dư địa để cải thiện tính hiệu quả. Các gói chính sách về tài khoá phản ứng khá nhanh và được áp dụng ngay. Tuy nhiên, các gói hỗ trợ vẫn khiêm tốn, chủ yếu mang tính tâm lý vì giãn thuế thì vẫn phải nộp. Thực hiện chương trình kết nối ngân hàng và doanh nghiệp, ngân hàng Việt Nam chi nhánh TP. Hà Nội đã phối hợp cùng HANOISME và các ngân hàng thương mại như: SHB Bank, BIDV, Vietcombank, Vietinabnk liên kết hợp tác cùng phát triển đã giới thiệu các gói vay ưu đãi cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

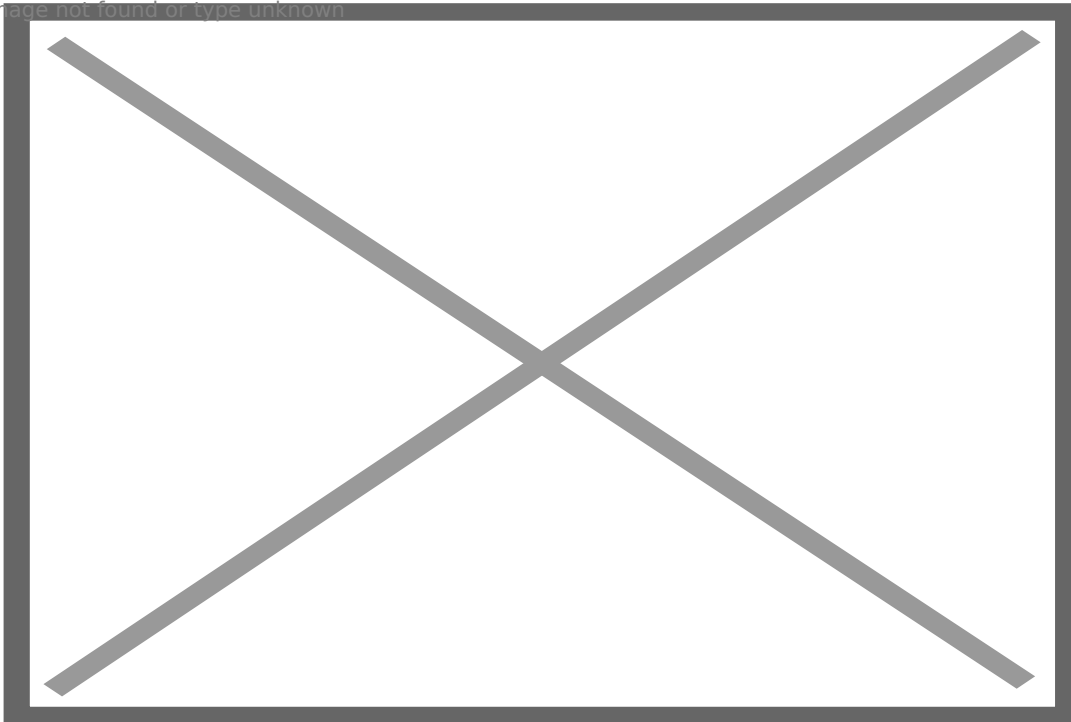
Tuy nhiên, thực tế việc cung ứng vốn tín dụng cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn gặp nhiều khó khăn, do: (i) Kinh tế thế giới và trong nước diễn biến phức tạp, dịch bệnh Covid-19 ảnh hưởng lớn đến hoạt động sản xuất, khả năng trả nợ của doanh nghiệp nhỏ và vừa; (ii) nguyên nhân xuất phát từ chính bản thân doanh nghiệp nhỏ và vừa như: quy mô vốn nhỏ, thiếu phương án kinh doanh khả thi, phương án kinh doanh thường xuyên thay đổi, đặc biệt là vấn đề không đủ tài sản bảo đảm cho khoản vay; (iii) Các cơ chế hỗ trợ tiếp cận vốn cho Doanh nghiệp nhỏ và vừa thông qua bảo lãnh của Quỹ bảo lãnh tín dụng, Quỹ phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa chưa đạt được như kỳ vọng xuất phát từ quy định hoạt động của các Quỹ. Những vấn đề này cần có các giải pháp đồng bộ từ phía các bộ, ngành chức năng, chính quyền

Chính phủ ban hành Nghị định số 31/2022/NĐ-CP ngày 20/5/2022 về hỗ trợ lãi suất từ ngân sách nhà nước đối với khoản vay của doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh (tổng gói hỗ trợ khoảng 40.000 tỷ đồng), NHNN đã ban hành Thông tư số 03/2022/TT-NHNN hướng dẫn ngân hàng thương mại hỗ trợ lãi suất theo Nghị định 31/NĐ-CP. Ngay khi có những thông tin về gói hỗ trợ 2% lãi suất, đại diện nhiều doanh nghiệp bày tỏ niềm vui, song lại không tránh khỏi lo lắng về điều kiện thủ tục của gói hỗ trợ này. Các doanh nghiệp thông tin về việc tiếp cận gói vay hỗ trợ lãi suất 2% thì đa số doanh nghiệp đã “lắc đầu” vì khó tiếp cận do không đủ điều kiện đáp ứng. Cụ thể như, không

được giải ngân vì thiếu tài sản thế chấp, không có hóa đơn đồ theo yêu cầu mà chỉ có hóa đơn bán lẻ, địa phương chưa có quy định về thu nhập thấp nên không biết căn cứ vào đâu để xác định... Nhưng bên cạnh đó, không ít doanh nghiệp cho biết họ không muốn đáp ứng và vay gói hỗ trợ do quy trình, thủ tục rắc rối, phức tạp từ đăng ký, phê duyệt, giải ngân, quyết toán... Thậm chí, có doanh nghiệp còn lo ngại về việc bị các cơ quan quản lý kiểm tra, thanh tra trước, trong và sau khi nhận khoản vay hỗ trợ lãi suất.

Nhìn chung, tình hình các Doanh nghiệp nhỏ và vừa đang rất khó khăn. Trong quá trình phục hồi kinh tế sau đại dịch gồm các nhóm doanh nghiệp như: *Thứ nhất* là nhóm doanh nghiệp có thị trường, có dòng tài chính tốt, thu hút được lao động trở lại sau đại dịch vẫn có tiềm năng phát triển tốt. *Thứ hai* là nhóm còn thị trường, có thể đang thiếu vốn. *Thứ ba là*, một nhóm rất khó khăn là vừa thiếu vốn, vừa mất thị trường, khó khăn khoản vay hỗ trợ.

Image not found or type unknown

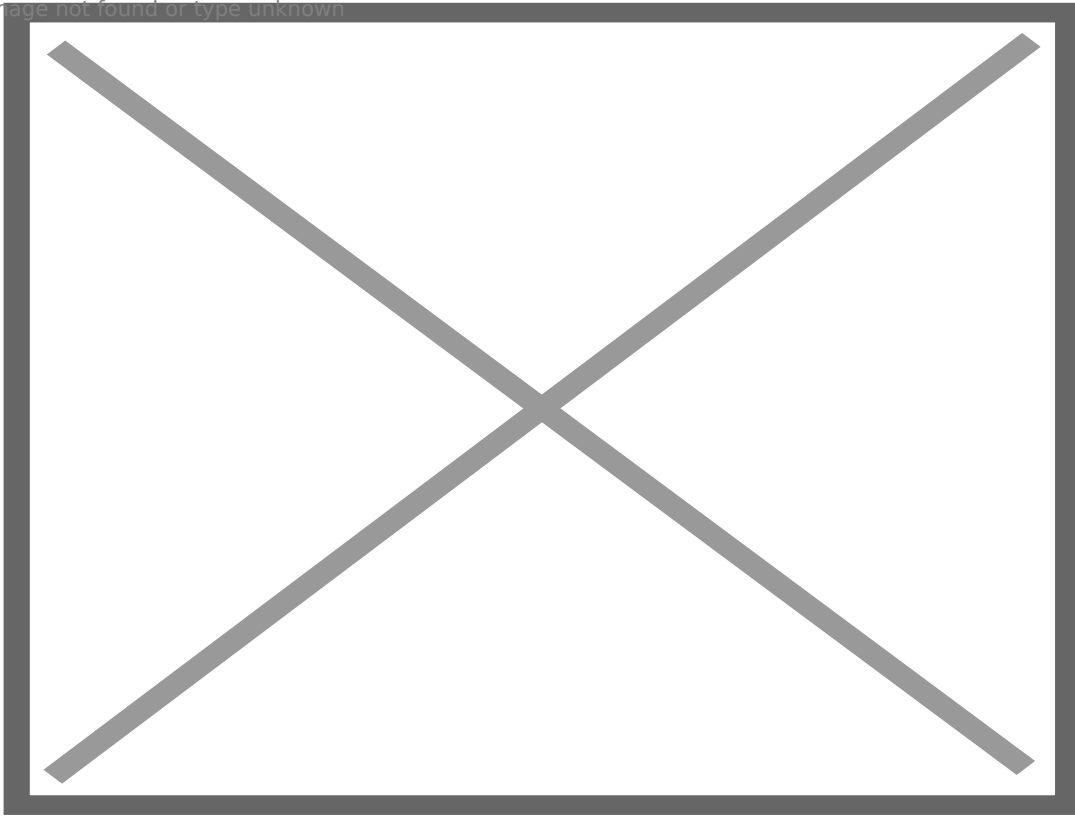
Những khó khăn của doanh nghiệp cần tháo gỡ

Thiếu tài sản thế chấp; quản trị dòng tiền kém; kế hoạch kinh doanh thiếu minh bạch, khả thi là những thách thức thường gặp của doanh nghiệp khi tiếp cận vốn tín dụng. Khát vốn là thực trạng nhiều doanh nghiệp gặp phải, đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ (SME). Dù thời gian gần đây, chính sách vay vốn đã cởi mở hơn, các ngân hàng cũng hỗ trợ tích cực, nhiều doanh nghiệp vẫn gặp khó khi tiếp cận vốn tín dụng. Để tiếp cận vốn vay của ngân hàng, doanh nghiệp buộc phải không có nợ xấu nhưng đồng thời phải có doanh thu, có lợi nhuận, có tài sản bảo đảm... Trong khi đó, sau khi trải qua hơn 02 năm dịch bệnh Covid-19, nhiều doanh nghiệp không tránh khỏi tình

trạng nợ xấu hoặc chưa có lợi nhuận. "Cánh cửa vay vốn tín chấp đối với các doanh nghiệp nhỏ gần như quá hẹp, thậm chí còn khó hơn cả vay vốn bằng tài sản đảm bảo".

Từ đầu năm 2022, sau khi mở cửa kinh tế hậu Covid-19. Tuy nhiên, hiện nay do chính sách tín dụng ưu tiên phục vụ kiểm soát lạm phát, giữ giá trị tiền đồng và an toàn của hệ thống ngân hàng nên đã buộc phải tăng lãi suất. Lãi suất cho vay trên 10% thì khó có doanh nghiệp nào có thể làm ăn có lãi để vay nên chắc hẳn rất nhiều doanh nghiệp không thể vay để đầu tư mới. Ngay cả các doanh nghiệp thuộc nhóm 1 cũng bị hạn chế không thể mở rộng thị trường, không đầu tư được như kỳ vọng. Riêng gói hỗ trợ lãi suất 2% thì triển khai còn khá chậm, nhiều doanh nghiệp dè dặt hoặc không đạt tiêu chuẩn vay. Bên cạnh đó, việc nới lỏng tín dụng, đặc biệt đối với thị trường BĐS, hiện nay đang quá hạn chế. Cùng với đó, cuộc thiết lập trật tự tại 02 thị trường tài chính và thị trường BĐS cũng gây ảnh hưởng tâm lý và ở mức nào đó, có tác động làm ngưng trệ một số dự án. Các doanh nghiệp BĐS lớn đang rất khó về dòng tiền. Thị trường BĐS liên quan tới hơn 40 ngành nghề. Thiếu hụt nguồn tiền doanh nghiệp có nguy cơ phá sản. BĐS không phải chỉ có nhà ở mà còn phân khúc công nghiệp, xây dựng các khu công nghiệp, trung tâm thương mại hay BĐS du lịch... Tất cả các thị trường đó đều bị ảnh hưởng. Vì thế, tập trung phục hồi thị trường BĐS rất quan trọng.

Nếu không giải quyết vấn đề cho vay tín dụng thì các doanh nghiệp và hộ kinh doanh sẽ có nguy cơ phá sản bởi hai lý do. Đó là không có tiền trả lương cho người lao động và theo đó, doanh nghiệp sẽ mất nguồn nhân lực; và không có vốn để kinh doanh và đầu tư mới, không thể khắc phục được các hậu quả sau những năm Covid vừa qua. Tuy nhiên, điểm yếu lớn nhất của doanh nghiệp nhỏ và vừa không phải là thiếu tài sản đảm bảo mà là kém trong quản trị dòng tiền. Các doanh nghiệp vừa và nhỏ, đặc biệt là doanh nghiệp mới bắt đầu tham gia kinh doanh, hệ thống kế toán, tài chính chưa được cập nhật thường xuyên, tính minh bạch của thông tin chưa cao.

Cần có chính sách hướng đến người dân, doanh nghiệp

Qua kết quả khảo sát của Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Hà Nội cho thấy, phần lớn các doanh nghiệp vẫn gặp nhiều khó khăn, trong đó các doanh nghiệp mong muốn Chính phủ, Thành phố tiếp tục có các giải pháp tập trung vào 04 nhóm vấn đề chính, cụ thể là:

Thứ nhất, đề nghị miễn, giảm tiền thuê đất năm 2023, để duy trì hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp. Có giá cho thuê ưu đãi đối với các doanh nghiệp làng nghề để thu hút các doanh nghiệp này sản xuất tại các cụm công nghiệp. Doanh nghiệp đề nghị tiếp tục giảm thuế TNDN phải nộp năm 2022 để duy trì hoạt động kinh doanh.

Thứ hai, chi phí logistics ảnh hưởng lớn đến hoạt động xuất, nhập khẩu, đề nghị Chính phủ chỉ đạo rà soát các mắt xích logistics và có giải pháp ổn định chi phí này. Đề nghị Chính phủ ban hành chính sách có tính chất dài hơi để hỗ trợ doanh nghiệp như giảm, giãn, gia hạn thuế, giảm lãi suất, giảm các chi phí sản xuất, kinh doanh; các chính sách phát triển thị trường nội địa, thúc đẩy kết nối doanh nghiệp trong nước, hình thành các chuỗi liên kết, đẩy mạnh hỗ trợ các doanh nghiệp chuyển đổi số.

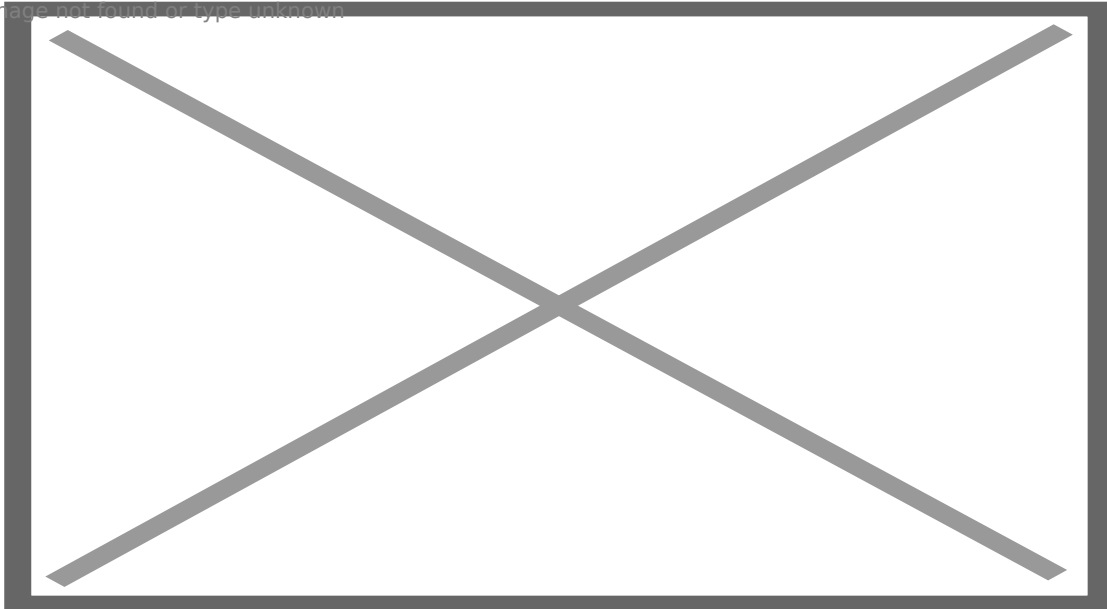
Thứ ba, tiếp tục chủ động tổ chức các chương trình hội nghị đối thoại, cafe Doanh nhân, tổ chức khảo sát, nắm bắt, ghi nhận, tổng hợp các khó khăn, vướng mắc và đề xuất của doanh nghiệp với

nhiều hình thức phù hợp (theo các nhóm chuyên đề) để kịp thời giải quyết và báo cáo, đề xuất cơ quan có thẩm quyền giải quyết, đánh giá thực chất kết quả xử lý các kiến nghị của cộng đồng doanh nghiệp. Tiếp tục đẩy mạnh triển khai có hiệu quả các kế hoạch, chương trình công tác về hỗ trợ doanh nghiệp năm 2023 và giai đoạn đến năm 2025. Tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho doanh nghiệp về thủ tục, chú trọng các dự án đầu tư lớn nguồn vốn cả trong và ngoài ngân sách.

Thứ tư, tiếp tục triển khai chính sách hỗ trợ doanh nghiệp thành lập mới và tích hợp các dịch vụ tiện ích trong quy trình thực hiện các thủ tục hành chính về đăng ký kinh doanh nhằm giúp doanh nghiệp giảm bớt thời gian, chi phí thực hiện các thủ tục hành chính, tạo môi trường kinh doanh thuận lợi cho doanh nghiệp khởi nghiệp. Đẩy mạnh, nâng cao chất lượng giải quyết các thủ tục hành chính về đăng ký doanh nghiệp, thuế, hải quan, bảo hiểm xã hội, các thủ tục hành chính thuộc các ngành như: quy hoạch, xây dựng, đất đai, tài nguyên môi trường, y tế...

Thứ năm, các Sở, ngành TP.Hà Nội triển khai đẩy mạnh triển khai có hiệu quả các nhiệm vụ của đề án, chương trình, kế hoạch hỗ trợ doanh nghiệp thuộc các lĩnh vực sở, ngành quản lý. Nghiên cứu, tiếp tục đề xuất cấp có thẩm quyền cho phép doanh nghiệp giãn, hoãn, giảm thực hiện nghĩa vụ thuế hoặc cho phép chậm nộp các loại thuế (thuế TNDN, thuế nhập khẩu) cho các đơn vị hoạt động trong lĩnh vực xuất khẩu. Tăng cường xúc tiến thương mại, hội chợ ảo trên nền tảng trực tuyến và trực tiếp, có giải pháp mở rộng thị trường, thúc đẩy sản xuất kinh doanh, tiêu thụ sản phẩm, kết nối bên mua bên bán, đẩy mạnh xuất khẩu.

Thứ sáu: Tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, giảm các chi phí mặt hàng thiết yếu như: điện, nước, xăng dầu.... thu hút đầu tư; đẩy nhanh giải ngân, nhất là vốn đầu tư công; thúc đẩy sản xuất nông nghiệp; điều hành thu, chi ngân sách hiệu quả. Phân bổ và đẩy nhanh giải ngân nguồn vốn cho vay, giải quyết việc làm phục vụ phát triển nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới, nâng cao đời sống nông dân và cho vay giải quyết việc làm đối với người nghèo và các đối tượng chính sách; Đôn đốc quyết liệt tiến độ các công trình trọng điểm, các công trình thiết yếu; tập trung tháo gỡ khó khăn tối đa cho các dự án ODA, dự án vốn đầu tư nước ngoài, đầu tư ngoài ngân sách nhằm đẩy mạnh kích cầu đầu tư; tiếp tục cơ cấu giảm tỷ trọng chi thường xuyên dành nguồn chi đầu tư phát triển.

Tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp bằng cơ chế và chính sách

Thành phố cần có thêm các chính sách hỗ trợ để doanh nghiệp có thể tiếp cận các nguồn vốn vay từ đó mở rộng hoạt động sản xuất kinh doanh, tăng cường các hoạt động kết nối giao thương để doanh nghiệp có cơ hội gặp gỡ và hợp tác từ đó hình thành các chuỗi liên kết để hỗ trợ nhau cùng phát triển. Giảm lãi vay dành cho doanh nghiệp sản xuất, nới room tín dụng; hỗ trợ tổ chức các chương trình kết nối giao thương giữa các doanh nghiệp nội địa, nội khối, nhưng cần thực tế hơn; đề nghị thực hiện hoàn thuế GTGT cho các doanh nghiệp đã đủ hồ sơ, để từ đó, doanh nghiệp có vốn phục vụ sản xuất những tháng cuối năm; tăng cường tốc độ giải ngân đầu tư công. Cần có những chỉ tiêu cụ thể khi vay vốn, mức room chi tiết cho từng lĩnh vực, ngành nghề gặp khó khăn và các đơn vị chỉ đạo trực tiếp như các bộ, sở, ngành có liên quan để tránh tình trạng hỗ trợ tới những đơn vị chưa thực sự cần thiết.

Năm 2023 là năm tiếp tục khó khăn đối với thị trường tài chính trong nước và thế giới do chính sách thắt chặt tiền tệ để chống lạm phát và nguy cơ suy thoái kinh tế tại nhiều quốc gia châu Âu, cũng như toàn cầu khiến tiêu dùng và đầu tư giảm mạnh. Chi phí đầu vào cho sản xuất xuất khẩu tăng cao và có xu hướng tiếp tục gia tăng, làm ảnh hưởng trực tiếp đến lợi nhuận của doanh nghiệp như: Lãi suất tăng nhanh làm chi phí vốn của doanh nghiệp tăng cao, tỷ giá USD/VNĐ tăng mạnh làm chi phí đầu vào của hoạt động nhập khẩu nguyên liệu sản xuất tăng. doanh nghiệp gặp phải những khó khăn chưa từng có trong hoạt động SXKD do thiếu vốn, khó tiếp cận nguồn vốn vay của ngân hàng để phục vụ hoạt động SXKD và đầu tư. Dự báo quý 1,2 năm 2023 sẽ tiếp tục khó khăn, đây sẽ là thách thức rất lớn đối với các doanh nghiệp .

Với mong muốn của cộng đồng doanh nghiệp Hà Nội, thành phố Hà Nội cần cam kết và đưa ra thông điệp mạnh mẽ để cùng người dân, doanh nghiệp đoàn kết chung sức xây dựng phát triển thành phố những tháng cuối năm 2022 và năm 2023 bứt phá, dẫn đầu của cả nước về cải cách thủ tục hành chính, tạo môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi cho các doanh nghiệp, hoạt động an sinh xã hội luôn được đảm bảo ấm no cho người dân, lao động, các gia đình chính sách.

TS Mạc Quốc Anh, TS Hoàng Anh Tuấn

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/thao-go-kho-khan-cho-doanh-nghiep-goc-nhin-cua-hoi-doanh-nghiep-nho-va-vua-ha-noi>